

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 16.4.2012
COM(2012) 174 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Preliminär utvärdering av Europeiska forskningsprogrammet för metrologi – EMRP

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Preliminär utvärdering av Europeiska forskningsprogrammet för metrologi – EMRP

1. EMRP – BAKGRUND OCH ÖVERSIKT

Genom Europaparlamentets och rådets beslut av den 16 september 2009 samtyckte EU till att delta i ett gemensamt forskningsprogram, Europeiska forskningsprogrammet för metrologi (EMRP)¹. EU åtog sig att bidra med upp till 200 miljoner euro för perioden 2009–2017, vilket motsvarar bidragen från de 22 deltagande medlemsstaterna². Ovanstående beslut (nedan kallat *EMRP-beslutet*) bygger på artikel 185 i EUF-fördraget (tidigare artikel 169 i EG-fördraget) som vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet gör det möjligt att samordna nationella forskningsprogram genom en frivillig vetenskaplig, förvaltningsmässig och finansiell integration mellan de deltagande medlemsstaterna. För att gemensamt kunna genomföra de nationella forskningsprogrammen krävs det att en särskild genomförandeorganisation inrättas eller redan finns. De deltagande medlemsstaterna har samtyckt till att föreslå Euramet e.V.³ som sådan särskild genomförandeorganisation för att genomföra EMRP. Den särskilda genomförandeorganisationen bör stå som mottagare av unionens finansiella bidrag och se till att EMRP genomförs effektivt.

EMRP:s centrala verksamhet ska vara att finansiera gränsöverskridande projekt med flera partner inom forskning, teknisk utveckling, utbildning och kunskapsspridning (nedan kallat *EMRP-projekt*). Mot bakgrund av den koncentrerade kapaciteten på metrologiområdet ska huvuddelen av EMRP:s projekt genomföras av nationella metrologiska institut och utsedda institut (nämligen specialiserade institut med ansvar för vissa nationella standarder och tillhörande tjänster som inte ingår i de nationella metrologiska institutens verksamhet) från de deltagande staterna. För att kunna öka och diversifiera kapaciteten inom metrologi ska EMRP också finansiera flera forskningsstipendier som kompletterar EMRP-projekten.

I EMRP-beslutet erinrade parlamentet och rådet om att metrologi är ett tvärvetenskapligt forskningsområde och en viktig del av ett modernt kunskapsbaserat samhälle. Tillförlitliga och jämförbara måttstandarder och lämpliga validerade mättnings- och testmetoder stöder processerna bakom vetenskapliga landvinningar och teknisk innovation och får därmed ett stort inflytande på ekonomin och livskvaliteten i Europa.

I sitt meddelande om flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen⁴, som antogs i samband med EU:s tillväxtstrategi ”Europa 2020-strategin”⁵, underströk kommissionen vikten av en smart

¹ Europaparlamentets och rådets beslut nr 912/2009/EG av den 16 september 2009 om gemenskapens deltagande i ett europeiskt forsknings- och utvecklingsprogram för metrologi som genomförs av flera medlemsstater (EUT L 257, 30.9.2009, s. 12).

² Belgien, Tjeckien, Danmark, Tyskland, Estland, Spanien, Frankrike, Italien, Ungern, Nederländerna, Österrike, Polen, Portugal, Rumänien, Slovenien, Slovakien, Finland, Sverige och Storbritannien samt Norge, Schweiz och Turkiet.

³ Ideell sammanslutning bildad enligt tysk rätt.

⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén av den 6 oktober 2010: *Flaggskeppsinitiativ i Europa 2020-strategin Innovationsunionen*, KOM(2010) 546 slutlig.

och hållbar tillväxt för alla med mål och åtgärder på europeisk och nationell nivå. Det som är avgörande för EU:s strategi är alla ansträngningar för att omvandla Europeiska unionen till en innovationsunion.

I ett meddelande från kommissionen⁶ till rådet och Europaparlamentet presenterades nyligen begreppet partnerskap inom europeisk forskning och innovation som ett sätt att förena krafter, åstadkomma ett genombrott och lösa sociala problem. I sina slutsatser erkände rådet⁷ att partnerskap kan underlätta ett optimalt utnyttjande av resurser och följaktligen till fullo utveckla användningen av Europas intellektuella kapital och bidra till integreringen av det europeiska området för forskningsverksamhet (ERA) samt minska onödigt dubbelarbete. Partnerskap samlar europeiska och nationella aktörer för att göra det möjligt att bygga upp en kritisk massa, skapa gemensamma visioner och utarbeta strategiska dagordningar genom att utnyttja flexibilitet, storlek och omfattning. På samma sätt inrättade EMRP med start 2009 ett starkt partnerskap mellan de 22 deltagande medlemsstaterna.

I EMRP-beslutet krävs det att kommissionen med hjälp av en grupp oberoende experter ska göra en preliminär utvärdering av EMRP tre år efter programmets start. Utvärderingen ska behandla de framsteg som gjorts för att uppfylla målsättningarna och ge rekommendationer till EMRP i fråga om lämpligaste sätt att ytterligare öka integrationen och genomförandets kvalitet och effektivitet, inklusive vetenskaplig, förvaltningsmässig och finansiell integration samt huruvida nivån på de deltagande staternas ekonomiska bidrag är lämplig mot bakgrund av den potentiella efterfrågan från deras respektive nationella forskarsamhällen.

Kommissionen ska meddela Europaparlamentet och rådet slutsatserna av denna utvärdering, liksom sina egna iakttagelser.

En expertpanel bistod kommissionen i dess utvärdering och utfärdade en preliminär utvärderingsrapport (nedan kallad *rapporten*) som innehöll en ingående analys av EMRP:s framsteg för att uppfylla de ursprungliga målen och rekommendationer i fråga om lämpligaste sätt att ytterligare öka integrationen samt initiativets kvalitet och effektivitet.

I föreliggande rapport ger kommissionen sin syn på de främsta rekommendationerna från experterna.⁸

2. PRELIMINÄR UTVÄRDERING AV DEN OBEROENDE EXPERTGRUPPEN: KOMMISSIONENS SYNPUNKTER

Gruppens rapport täckte alla relevanta aspekter som enligt EMRP-beslutet och innehöll ett stort antal fakta, kommentarer och rekommendationer. Kommissionen betraktar hela rapporten som en viktig del av den preliminära utvärderingsprocessen. I nedanstående punkter i detta kapitel vill kommissionen därför framhålla de mest relevanta slutsatserna/rekommendationerna när det gäller EMRP och ge sin syn på dessa.

⁵ Kommissionens meddelande av den 3 mars 2003 "Europa 2020" En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla, KOM(2010) 2020 slutlig.

⁶ Partnerskap inom forskning och innovation, KOM(2011) 572 slutlig.

⁷ Europeiska unionens råd, Bryssel, den 8 december 2011, 18349/11 RECH.

⁸ http://ec.europa.eu/research/evaluations/index_en.cfm

2.1 Kvaliteten och effektiviteten i genomförandet

Genom att delegera genomförandet av EMRP till en särskild genomförandeorganisation har kommissionen följt bestämmelserna i artikel 185 i EUF-fördraget och de bestämmelser som gäller för indirekt centraliserad förvaltning i enlighet med budgetförordningen. Euramet e.V. har fungerat som denna särskilda genomförandeorganisation, och dess ledningsstruktur har visat sig vara effektiv och av hög kvalitativ när det gäller att genomföra EMRP. Med tanke på både EMRP:s operationella styrka och dess vetenskapliga innehåll noterade panelen att om EMRP blev mer synligt utanför den metrologiska gemenskapen skulle det gynna berörda aktörer och samhället i allmänhet.

Kommissionen välkomnar det starka engagemang och professionella ledarskap som Euramet e.V. och EMRP-kommittén har visat vid genomförandet av EMRP under dess första tre år räknat från 2009 och uppmuntrar alla relevanta instanser när det gäller genomförandet av EMRP att fortsätta att förbättra genomförandekvaliteten och programmets synlighet.

Kommissionen stöder panelens rekommendation att upprätta en resultatindikator för tiden från ansökan till kontrakt och att fastställa förbättringsmål i syfte att inleda alla projekt så snart som möjligt efter att de valts ut.

2.2 Finansiella bidrag från de deltagande medlemsstaterna

- (1) Genom EMRP-beslutet gjordes unionens finansiering beroende av att samtliga deltagande medlemsstater åtar sig att lämna sitt bidrag till finansieringen av EMRP och att finansiella bidrag till mottagarna verkligen betalas ut. De 22 deltagande medlemsstaternas sammanlagda åtaganden fastställdes till minst 200 miljoner euro. Detta inbegrep 10 procent i kontant ersättning som huvudsakligen ska täcka alla löpande kostnader (upp till 16 miljoner euro) för förvaltningen av EMRP och där det återstående beloppet ska utgöra tillskott till bidragssystemen. I enlighet med artikel 8 i beslutet har Euramet dessutom tillhandahållit bevis för tillräckliga finansiella garantier från de deltagande staterna till kommissionen. De belopp som garanteras av de deltagande medlemsstaterna ska beräknas enligt en på förhand fastställd fast fördelningsnyckel per deltagande medlemsstat. Garantierna har utgjorts av en garantiförklaring eller förklaring om ansvarsskyldighet från de deltagande medlemsstaternas nationella metrologiska institut gentemot kommissionen.
- (2) Hittills har alla finansiella bidrag från de deltagande medlemsstaterna betalats ut. Samtidigt har de förfaranden som fastställts för genomförandet av EMRP respekterats fullt ut. Medlemsstaternas bidrag till utvalda projekt har betalats ut samtidigt som alla överenskomna förfaranden har respekterats.

Kommissionen erkänner att de deltagande medlemsstaterna uppfyller de ursprungliga åtagandena i EMRP-beslutet och håller med panelen om att EMRP har åstadkommit en långtgående finansiell integrering med hjälp av sin finansieringsmodell.

2.3 Integrering av nationella forskningsprogram för metrologi

EMRP-initiativet syftar till att anpassa och integrera relevant nationell metrologiforskning för att skapa ett gemensamt forskningsprogram med vetenskaplig, förvaltningsmässig och finansiell integration.

Nivån för integrerad forskning kan anses vara ett stort framsteg för EMRP, men också en stor fördel för de berörda nationella metrologiska programmen. Strategin med en ”stor utmaning”

har främjat ett brett tvärvetenskapligt samarbete mellan de nationella metrologiska forskningsprogrammen. Trots att tredje parter i viss mån berörs av EMRP-projekten verkar deras deltagande i och inverkan på programplaneringen ibland begränsat och skulle kunna ökas på särskilt tvärvetenskapliga områden. Samtidigt som det verkar lämpligt att lägga EMRP:s tyngdpunkt på att utveckla och stärka den nationella metrologins eller specialiserade särskilda instituts kompetens och förmåga, anser panelen att utomstående experter kan bidra till detta specialiserade forskarsamhälle. Dessutom skulle det bredare forskarsamhällets deltagande kunna ökas ytterligare på vissa områden som avser annat än de typiska metrologiska forskningsaspekterna.

Genom att gemensamt enas om forskningsområden som kan ingå i varje förslagsinfordran och gemensamt besluta vilka ämnen som ska väljas ut för ytterligare granskning är EMRP-kommittén den instans som skapar en strategisk syn på prioriteringarna för metrologisk forskning runt om i EU. Panelen framhöll att man har valt ut mycket bra forskningsområden inom ramen för EMRP, att EMRP är globalt känt och kan undvika mycket kostsamt dubbelarbete. Uppskattningsvis är nu 50 procent av de nationella investeringarna samordnade inom ramen för EMRP:s räckvidd och frågeställningar, och det står därför klart att en omfattande vetenskaplig integrering av nationell kärnfinansiering är på väg att uppnås.

När det gäller de anslagna medel till EMRP som man enades om i beslutet finns det dock en avsevärd skillnad mellan stora och små bidragsgivare. Den vetenskapliga kompetensen och den existerande forskningsinfrastrukturen skiljer sig därför kraftigt åt, något som innebär att det emellanåt är svårt att göra en fullständig vetenskaplig integrering mellan alla de 22 deltagande medlemsstaterna. Ett stort hinder för de små nationella metrologiska instituten under utveckling är deras begränsade kapacitet att delta med specialiserad personal i EMRP-projekt och deras begränsade ekonomiska resurser. Panelen anser att detta medför en stor risk för att den kompetens- och kapacitetsklyfta som redan finns mellan de väletablerade, stora metrologiska instituten och de små metrologiska instituten under utveckling kommer att växa i stället för att minska.

Kommissionen delar panelens åsikt att kapacitetsklyftan mellan de deltagande länderna i vissa fall verkar öka och håller med panelens om att systemet för forskningsbidrag skulle kunna utnyttjas mer effektivt så att länder med begränsad metrologisk forskningskapacitet ges större möjligheter. Kommissionen instämmer helt med panelens rekommendation att ta reda på hur flexibel förvaltningen av rörlighetsbidragen skulle kunna vara för att övervinna hindret för förflyttning.

Integreringen av förvaltningen har åstadkommit inom ramen för Euramet e.V., som har visat sig vara en välfungerande branschorganisation. Vid behov har förbättringar gjorts och görs fortfarande. EMRP kan därför anses ha genomfört sin uppgift på ett effektivt sätt. Den aktuella förvaltningsstrukturen anses både effektiv och integrerad.

Trots detta noterade panelen ett behov av att utforska metoder för att minska och förenkla onödiga byråkratiska förfaranden. Den administrativa bördan för samordnare och deltagare i projekten anses stor, och projektens genomförande kan försenas på grund av svårigheter i samband med avtal om bistånd. Modellen för avtal om forskningsbidrag har förbättrats under 2011 och täcker från och med 2012 enbart grundläggande aspekter av bidraget. Trots dessa förbättringar rapporterade panelen att man fortfarande anser att systemet för forskningsbidrag inte fungerar ordentligt och bör omprövas.

En annan farhåga som såväl flera ledamöter i EMRP-kommittén som panelen har gett uttryck för är behovet av att ha tillräckligt många och kompetenta projektsamordnare som ska inleda projekten så snart som möjligt efter urvalet. Enligt panelen verkar det råda en allmän brist på yrkeskompetens när det gäller förvaltning av komplexa internationella forskningsprojekt.

Kommissionen håller därför med panelen om att det är nödvändigt att ytterligare harmonisera förvaltningsförfarandena och uppmuntrar Euramet e.V. att ge projektsamordnare och potentiella projektpartner utbildning i förvaltning av europeiska forskningsprojekt.

Den finansiella integreringen av EMRP är omfattande, och panelen drog slutsatsen att ytterligare finansiell integrering skulle vara svår att åstadkomma på grund av de nationella institutens klumpfinansiering som motsvarar de deltagande medlemsstaternas nationella åtaganden. EMRP använder ett system med en ”virtuell gemensam pott” kombinerat med en lämplig reservfinansieringsmekanism som möjliggör finansieringsprojekt som motsvarar ett system för en ”verklig gemensam pott”. EMRP:s styrning och dess omfattande finansiella integration ser till att den tillgängliga finansieringen per ansökningsomgång alltid motsvarar den sökandes behov. På detta sätt har ordningen på rangordningslistorna över centrala och oberoende utvärderingar utan undantag respekterats fullt ut i alla tre ansökningsomgångarna.

2.4 Framsteg mot målen

För att analysera de framsteg som gjorts för att uppfylla målen inom ramen för EMRP återgick panelen till en konsekvensbedömning på förhand⁹ som angav de allmänna politiska målen, de särskilda målen och de operativa målen för EMRP.

Med hänsyn till de allmänna politiska målen drar panelen slutsatsen att EMRP har gjort betydande framsteg när det gäller fri rörlighet för kunskap inom det europeiska området för forskningsverksamhet. Ett starkt samarbete mellan de viktigaste aktörerna på området har genererats för att stödja utvecklingen av kunskap och tillväxt i syfte att stödja EU:s konkurrenskraft på global nivå. Ett visst fokus på de stora utmaningarna i samband med energi, miljö och hälsovård möjliggör ett mer tvärvetenskapligt samarbete inom den metrologiska gemenskapen för att tillgodose samhällets behov. Panelen konstaterar att EMRP bidrar till genomförandet av det europeiska området för forskningsverksamhet genom att genomföra ett genuint ”europeiskt metrologiskt forskningsområde” (MERA).

När det gäller de särskilda målen understryker panelen den strukturerande effekt i samband med finansiell integrering som redan har skett under EMRP:s första år. Man har också observerat en annan användbar struktureringsseffekt, som framträder genom det väl utarbetade årliga fastställandet av prioriteringar för de gemensamma ansökningsomgångarna, som verkar påverka de nationella prioriteringarna i vissa länder. Struktureringsseffekten och defragmenteringen är helt klart större i de länder som arbetar med ett centraliserat metrologiskt system. Det är alltför tidigt att bedöma hur dessa strukturerings effekter påverkar industrin, samhället och utnyttjandet av ny teknik, men panelen verkar övertygad om att den nivå av kritisk massa som uppnås skulle ha varit omöjlig utan EMRP.

EMRP:s operativa mål omfattar frågor om de stora utmaningarna, kapacitetsuppbyggande, fri tillgänglighet till infrastruktur, ökat samarbete med det bredare forskarsamhället, rörlighet för unga forskare, bättre samordning av internationella frågor, stödregler och standarder samt stöd till industri och ekonomisk tillväxt. Enligt beslutet förväntas EMRP nå dessa operativa mål på följande sätt:

⁹ SEK(2008) 2949 Rapport om konsekvensbedömning.

a) Gemensamt utnyttjande av kompetens inom metrologiforskning – genom att skapa konkurrenskraftiga gemensamma forskningsprojekt (nämligen EMRP-projekt) som samlar kapacitet med en tillräcklig kritisk massa från de deltagande medlemsstaternas nationella metrologiska institut och utsedda institut för att möta de stora metrologiska utmaningarna på europeisk nivå.

b) Ett system som är öppet för den bästa forskningen – genom att öka deltagandet från det bredare europeiska forskarsamhället genom forskningsstipendier.

c) Kapacitetsuppbyggnad – genom att öka de europeiska metrologiforskarnas kapacitet genom rörlighetsbidrag till forskare i de länder som är medlemmar av Euramet och som har begränsad metrologisk forskningskapacitet.

Panelen framhöll med stor tillfredsställelse att ett gemensamt utnyttjande av kompetens inom metrologiforskning har uppnåtts inom den europeiska metrologiska gemenskapen. Enligt panelen bör Euramet e.V. och EMRP-kommittén gratuleras till att ha underlättat den vetenskapliga samordningen. Panelen uppmuntrade tänkbara förbättringar när det gäller urvalsprocessen för strategiska forskningsområden för varje ansökningsomgång, som skulle kunna bli ett ännu större stöd när det gäller att öppna EMRP för alla relevanta aktörers behov. En sådan strategi kan utgöra ett ännu större stöd för utnyttjandet av resultat inom industrin och på lagstiftningsnivå och kan kräva en utvidgning av de befintliga metrologiska forskningsmöjligheterna inom de nationella instituten och utanför dessa.

Kommissionen stöder panelens rekommendation och uppmuntrar Euramet e.V. att kartlägga det potentiella mervärde som skapas genom att organisera arbetsseminarier med berörda aktörer i syfte att prioritera strategiska forskningsområden, särskilt för ansökningsomgångar som avser stora utmaningar, där en öppnare kultur skulle vara önskvärd.

Kommissionen instämmer vidare i panelens rekommendation att vissa forskningsområden skulle gynnas av en ökad viktning av konsekvenskriterier när det gäller att snabbt kunna utnyttja resultat inom EU.

Till skillnad från den stora succén med ett gemensamt utnyttjande av kompetens inom själva metrologisamhället har framgången med införandet av ett system för den bästa forskningen hittills varit begränsad. Panelen rapporterar att man från externt håll fortfarande uppfattar EMRP som relativt stängt för det bredare europeiska forskarsamhället.

Kommissionen uppmuntrar därför Euramet e.V. att följa panelens rekommendationer och utforska metoder för bättre användning av stipendier för att skapa länkar till de bästa kompetenscentrumen inom EU.

I sin fortsatta analys drar slutligen panelen slutsatsen att EMRP inte har den önskade effekten när det gäller kapacitetsuppbyggnad i länder med begränsade eller inga metrologiska forskningsmöjligheter. Samtidigt som vissa länder har utnyttjat programmet för att bygga upp kapacitet på strategiska intresseområden, verkar kapacitetsklyftan i förhållande till de mest forskningsintensiva länderna ha ökat.

Det bör också noteras att mekanismerna i de befintliga EMRP när det gäller ett system som är öppet för den bästa forskningen och kapacitetsuppbyggande huvudsakligen har baserats på bidragssystemet inom ramen för EMRP. Det verkar som om bidragssystemets ekonomiska kapacitet i sig inte är den största flaskhalsen. Panelen påminde om att det befintliga EMRP genom EMRP-beslutet är utformat som ett forskningsprogram som strävar mot vetenskaplig kompetens med dess särskilda operativa processer och finansiella instrument. I det pågående EMRP är det därför inte enkelt att dessutom stödja den komplexa frågan om kapacitetsuppbyggande. I detta avseende har panelen gett intressanta och viktiga rekommendationer om EMRP:s potentiella framtid på längre sikt.

Kommissionen delar panelens åsikter om de rapporterade framstegen mot att nå målen, och kommissionen instämmer helt med rekommendationen att använda expertmoderatorer för att främja en bättre inkludering av länder med begränsade metrologiska forskningsmöjligheter för att minska klyftan i förhållande till mer utvecklade länder.

2.5 EMRP:s mervärde för EU

Panelen är övertygad om att EMRP är en utmärkt förebild för det som kan uppnås genom samordning av nationella program för forskning och utveckling som får stöd för sin kärnverksamhet. Panelen underströk tre särskilda aspekter när det gäller EMRP:s möjligheter att skapa ett betydande mervärde för EU:

- EMRP gör det möjligt för den kritiska massan att hantera även sådana komplexa, ämnesövergripande ämnen som de stora samhällsutmaningarna, vilket ett enskilt land inte skulle kunna klara av.
- EMRP samlar betydande resurser och sammanför forskningsinsatser på metrologiområdet från 22 länder. Panelen uppskattar att ungefär 50 procent av den totala finansieringen för metrologi inom EU nu samordnas genom EMRP, vilket tillsammans med EU:s bidrag uppgår till 400 miljoner euro i ett enda gemensamt program.
- Panelen värdesätter en minskad fragmentering av forskningsansträngingarna och noterar att en minskning av onödigt dubbelarbete uppnås både genom noggrann planering och noggrant genomförande av varje gemensam ansökningsomgång (gemensam programplanering).

Mot denna bakgrund uppmanar panelen Euramet e.V. att beakta på vilket sätt forskningsresultat inom ramen för EMRP snabbt kan utnyttjas av den europeiska industrin och föreslår att mer uppmärksamhet ägnas verksamhet som avser innovation och kunskapsöverföring på längre sikt.

Ett annat område som har mervärde både på EU-nivå och nationell nivå är det stöd som EMRP ger till lagstiftning i allmänhet, t.ex. miljölagstiftning som EU:s ramdirektiv om vatten. Panelen påminde om att utvecklingen och definitionen av metrologiska aspekter inom sådan lagstiftning är exempel på när den metrologiska forskningsgemenskap som samarbetar under överinseende av EMRP och Euramet e.V. bör spela en ledande roll i utvecklandet av nya mätmetoder som kan fungera som stöd. Enligt panelen kräver detta omfattande framtidsinriktade aktiviteter och att beslutsfattare och tillsynsmyndigheter på nationell nivå och EU-nivå involveras i ett tidigt skede. Det är bara om samarbete av denna omfattning kan uppnås som EMRP:s fulla potential som ett stöd för EU:s politik kan utnyttjas.

Kommissionen uppmanar Euramet e.V. att på grundval av panelens rekommendation undersöka möjligheter till framtidsseminarier med ministerier/myndigheter med ansvar för lagstiftning och tillsyn samt kommissionens relevanta generaldirektorat.

Utöver eventuella framtidsinriktade aktiviteter om lagstiftningsfrågor noterade panelen att metrologiska aspekter i förhållande till "nya tekniker" är ett område där den metrologiska gemenskapen kan stödja framväxten av nya sektorer, där det finns ett behov av att utveckla nya eller mer exakta mätmetoder. "Nya tekniker" förefaller därför vara ett område där det bör finnas mer samarbete med forskarvärlden i vidare bemärkelse, antingen direkt inom EMRP-projekt eller genom samordning med kompletterade projekt och aktörer inom sjunde ramprogrammet för forskning.

Kommissionen välkomnar panelens rekommendation att undersöka om det kan ligga ett mervärde i att skapa incitament för att möjliggöra ömsesidig stimulans mellan kompletterande projekt och aktörer inom sjunde ramprogrammet för forskning.

2.6 Den framtida utvecklingen för EMRP efter sjunde ramprogrammet för forskning och lärdomar för framtida gemensamma program i allmänhet

Utöver de möjliga förbättringar för det pågående EMRP som nämns ovan anser panelen att man kan dra ett antal allmänna lärdomar för framtida gemensamma program. Dessa lärdomar är dels generella, dels specifika för den situation som den europeiska metrologiska gemenskapen befinner sig i – till exempel den omfattande användningen av nationell finansiering som bygger på anslag till enskilda institutioner eller klumpanslag.

Kommissionen välkomnar, utan att föregripa något beslut om framtiden för EMRP efter sjunde ramprogrammet för forskning, panelens initiativ att förorda elva möjliga områden som kan komma i fråga för utformningen av framtida initiativ som bör göra det möjligt för Euramet e.V. att nå högre nivåer av europeisk integration.

När det gäller lärdomar inför framtida gemensamma program anser panelen att EMRP i vissa fall kan fungera som ett exempel för gemensam programplaneringsverksamhet eller andra initiativ, om artikel 185 i EUF-fördraget tillämpas för att genomföra ett gemensamt program. Panelen konstaterade att det inte är säkert att alla intresserade medlemsstater har lämpliga pågående program som kan integreras inom ett gemensamt program, eller att programmen inte är tillräckligt flexibla för detta. Man måste ta hänsyn till att det i de flesta EU-länder endast finns begränsad konkurrensutsatt finansiering för samordning på EU-nivå.

Enligt expertpanelens är det särskilt svårt att uppnå finansiell integration inom ramen för artikel 185-initiativ, och EMRP är ett exempel på hur en ”virtuell gemensam pott” baserad på bidrag in natura kan leda till en mycket hög nivå av finansiell integration.

Kommissionen välkomnar panelens tankar kring framtida gemensamma program och kommer att fortsätta sina samordningsaktiviteter mellan de olika pågående artikel 185-initiativen i syfte att dra lärdomar inför framtiden så att man kan tillhandahålla stöd till potentiella offentlig-offentliga partnerskap inom ramen för initiativet Horisont 2020.

3. SLUTSATSER

EMRP startade 2009 och har nu mognat till ett gemensamt forskningsprogram mellan 22 deltagande stater, under ledning av Euramet e.V. Integreringen mellan de deltagande nationella programmen anses vara hög. Kommissionen kommer därför att fortsätta att stödja det aktuella programmet i enlighet med EMRP-beslutet.

EMRP har under sina 3 år uppnått goda resultat i förhållande till de flesta av programmets ursprungliga operativa mål, det vill säga att samla spetskompetens inom metrologisk forskning, som tar nästan 85 procent av EMRP:s resurser i anspråk. Det finns dock betydande luckor mellan förväntan och verklighet när det gäller tre kvalitativa effektindikatorer: kapacitetssuppleering, samverkan med forskarsamhället i vidare bemärkelse och rörlighet.

Som de högsta instanser som ansvarar för ledningen av EMRP uppmanas Euramet e.V. och EMRP-kommittén att göra allt som krävs för att förbättra denna situation under den återstående programperioden. Samtidigt som det inte anses nödvändigt att göra några

förändringar av det ursprungliga beslutet ska panelens ovan nämnda rekommendationer genomföras av Euramet e.V. tillsammans med ytterligare åtgärder som Euramet-medlemmar kan anse lämpliga eller nödvändiga för att förbättra kapacitetsbyggandet, samverkan med forskarsamhället i vidare bemärkelse och rörligheten inom EMRP.

Slutligen kommer kommissionen under de kommande åren att vara öppen för att inleda preliminära diskussioner med Euramet e.V. om en eventuell uppföljning av det nuvarande EMRP under nästa programperiod, utan att detta påverkar det slutliga beslutet om Horisont 2020 och EU:s fleråriga budgetram och med beaktande av Europa 2020-strategin i ett bredare politiskt sammanhang.